

ГРАД ПИРОТ

**ЛОКАЛНИ
ПЛАН АКЦИЈЕ
ЗА ДЕЦУ
2019-2024**

ПИРОТ ПО МЕРИ ДЕЦЕ

САДРЖАЈ:

ЛОКАЛНИ ПЛАН АКЦИЈЕ ЗА ДЕЦУ ПИРОТА – ПИРОТ ПО МЕРИ ДЕЦЕ	1
Општи део	1
I . Развој Локалног плана акције за децу у Пироту	1
II Приоритети за наредни период.....	3
III Основе за израду и одрживост ЛПА за децу.....	3
КОМПОНЕНТЕ:	5
1. СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА ДЕЦЕ	5
1. СТРАТЕШКИ ЦИЉ	12
Смањење сиромаштва и друштвене искључености породица са децом.....	12
2. БОЉЕ ЗДРАВЉЕ ЗА СВУ ДЕЦУ	16
2. СТРАТЕШКИ ЦИЉ	22
Омогућити свој деци здрав и безбедан почетак живота	22
3. КВАЛИТЕТНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ЗА СВУ ДЕЦУ	27
3. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:	46
Обезбедити што квалитетније васпитање и образовање за децу предшколског узраста.....	46
4. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:	48
Обезбедити што квалитетније образовање и васпитање за децу школског узраста.....	48
4. ЗАШТИТА ДЕЦЕ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА, ИСКОРИШЋАВАЊА И НАСИЉА НАД ДЕЦОМ И МЕЂУ ДЕЦОМ	52
5. СТРАТЕШКИ ЦИЉ :	53
Развијање безбедног окружења и успостављање система превенције и заштите деце од свих облика насиља	53
5. ЗАШТИТА ДЕЦЕ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА	62
6.СТРАТЕШКИ ЦИЉ :	63
Унапређење положаја деце без родитељског старања	63
6. ЗАШТИТА ДЕЦЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ	66
7. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:	69
Унапређење положаја и права деце са сметњама у развоју и стварање могућности једнаких шанси за равноправно учешће у друштвеној заједници.	69
7. УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНОГ И КУЛТУРНОГ ЖИВОТА ДЕЦЕ	73
8. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:	73
Омогућити свој деци једнаке могућности за бављење спортско-рекреативним активностима.....	73
9. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:	75

Омогућити свој деци једнак приступ културним догађајима.....	75
ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА:	78
ИЗВОРИ ПОДАТАКА:	79

Деци треба подршка друштва у физичком, менталном, духовном, моралном и друштвеном развоју. Треба им игра, образовање, култура, уметност. То им треба а, то им и припада.

Зато смо давне 2004.год., као општина Пирот, међу првима показали вољу да будемо лидери у изради стратешког документа који доноси добробит деци у свим областима њиховог живота.

Тај први Локални план акције за децу израђен је уз помоћ УНИЦЕФ-а.

Већ првих година имплементације ЛПА за децу „Пирот по мери деце,, Пирот је био пример добре праксе на шта сам био веома поносан.

Прошло је 15 година од тада и ја сам још поноснији јер тај документ Пироту живи и спроводи се, активности се не могу ни побројати, квалитет живота деце је све бољи, партиципација за децу све већа.

Кроз ЛПА се скреће пажња јавности на све обавезе које одрасли имају према деци, као и на најважније проблеме са којима се деца суочавају.

Права детета су подједнако важна као и сва друга људска права, а деца чија се права поштују постају одрасле особе које уважавају права других.

Зато брига о деци треба да буде приоритетен друштвени задатак.

Кроз ЛПА за децу, ми смо преузели одговорност да обезбедимо деци да под једнаким условима одрастају и укључе се у заједницу.

Позивам све институције које се баве решавањем проблема деце у свим областима њиховог живота, да као и до сада, учествују у реализацији зацртаних циљева из документа и захваљујем се на досадашњој доброј сарадњи.

Желимо да Пирот буде град по мери деце у пуном смислу!

Август 2019.године

Пирот

мр Владан Васић

градоначелник Пирота

ЛОКАЛНИ ПЛАН АКЦИЈЕ ЗА ДЕЦУ ПИРОТА – ПИРОТ ПО МЕРИ ДЕЦЕ

ОПШТИ ДЕО

I . РАЗВОЈ ЛОКАЛНОГ ПЛАНА АКЦИЈЕ ЗА ДЕЦУ У ПИРОТУ

Локални план акције (у даљем тексту ЛПА) за децу је стратешки документ који има за циљ дефинисање праваца деловања града Пирота у области унапређења положаја деце и стварање услова за њихов што квалитетнији и безбрижнији раст и развој.

ЛПА је први пут урађен у партнерству са УНИЦЕФ-ом за период 2005-2010.год. Тада је Пирот одабран од стране Уницеф-а као једна од три пилот општине пошто је исказана изузетна воља да се такав документ уради, усвоји и примењује. Поред тога Пирот је показао да има све потребне ресурсе за израду документа ЛПА као и за успешну имплементацију истог. Процес израде тог првог ЛПА трајао је шест месеци а усвојен је на седници Скупштине 15.03.2005 год.

Израђени документ је био резултат заједничког рада представника свих институција за бригу о деци у општини Пирот, локалне самоуправе, НВО, деце и родитеља. У њему су уткани циљеви, задаци и мере за заједнички рад у борби за остваривање права и заштиту најмлађих становника.

Израда ЛПА за децу за период 2005-2010. године сврстала је град Пирот у ред најуспешнијих у Републици Србији по спремности да решавању проблема деце и стварању услова за што квалитетнији живот да приоритетан значај. Због тога је од многих државних институција и организација Пирот често помињан као пример добре праксе у области бриге о деци.

Јасно дефинисани и реални индикатори у тадашњем документу омогућили су да се прати напредак у остваривању зацртаних циљева.

У вези са тим првим стратешким документом из области друштвене бриге о деци пресудну улогу за успешну реализацију одиграло је буџетско финансирање пошто је 2006. године отворена нова буџетска линија на којој су алоцирана средства за реализацију планираних активности. Тако је Пирот постао пример добре праксе за многе градове у Србији када је реч о издвајању средстава из буџета за увођење нових мера биле оне социјалне, популационе, подстицајне или реализовање програма и

пројеката у оквиру ЛПА за децу.

Крајем 2012.године приступило се ревидирању ЛПА, односно изради новог стратешког документа за период 2013-2017.године, са циљем континуираног обезбеђивања услова за квалитетнији и садржајнији живот деце у Пироту. Израда тог ЛПА имала је свој процес који је идентичан са израдом првог ЛПА а то подразумева: снимање тренутног стања, односно ситуације у свим областима живота деце, истраживања по областима, израда нацрта документа, широк консултативни процес - јавна расправа по областима, дефинисање коначних циљева, активности и индикатора и усвајање на седници Скупштине 2013.године

И овог пута препознат је значај заједничког планирања заштите деце у локалној заједници. Укључивање деце и њихових родитеља у процес израде а касније и у имплементацији ЛПА је методолошки приступ који омогућава и дозвољава да се каже да је ЛПА стратешки докуменат за децу, рађен са децом.

По истеку важности ЛПА за децу за период 2013-2017 године, истакнута је потреба да се документ ревидира и уради нов за наредни петогодишњи период (2019-2024 године). Израда ЛПА и дефинисање циљева, активности и индикатора поверена је Центру за развојну подршку и иницијативу „Новитас,, чији чланови имају велико дугогодишње искуство у изради стратегија и локалних планова, нарочито у области друштвене бриге о деци. ЛПА је рађен по идентичној процедури као и предходна два а то подразумева фазе које су неопходне за израду квалитетног стратешког документа и укључивање свих релевантних институција које се баве проблемима деце, партиципацију деце и њихових родитеља.

Локални план акције за децу Пирота је право средство за остваривање циља да се бринемо о свој деци, да их поштујемо, слушамо, да им створимо добре услове за учење али и за игру и рекреацију, да унапређујемо и штитимо њихова права без дискриминације, да нам приоритет буде њихова безбедност и добробит и да се рађају и одрастају у здрављу, миру и достојанству.

Надамо се успешном даљем континуираном процесу реализације ЛПА са видљивим резултатима. Желимо да и овај документ буде водич на путу утемељења квалитетног система заштите деце у нашем граду и шире. Процес планирања је основа за развијање услуга које одговарају на идентификоване потребе деце и породица у граду Пироту и то тако да се сви локални ресурси покрену и користе. Идентификовањем недостајућих услуга и одржавањем досадашњих услуга одговара се адекватно на потребе деце и породица.

II ПРИОРИТЕТИ ЗА НАРЕДНИ ПЕРИОД

ЛПА садржи основне компоненте Националног плана акције за децу (НПА). Његовом реализацијом решавање положаја деце спуштен је на локални ниво.

Најбитнији проблеми који ће се решавати су:

- Смањење сиромаштва деце;
- Боље здравље за сву децу;
- Квалитетно васпитање и образовање за сву децу;
- Заштита деце од злостављања, занемаривања, искоришћавања и насиља над децом и међу децом;
- Заштита деце без родитељског старања;
- Унапређење положаја и права деце са сметњама у развоју;
- Унапређење спортско-рекреативног и културног живота деце;

Решавањем проблема из било које од наведених области живота деце и развијањем нових услуга јачаће се капацитет локалне заједнице и знатно ће се унапређивати положај деце града Пирота.

III ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ И ОДРЖИВОСТ ЛПА ЗА ДЕЦУ

Основни међународни документи на којима се заснива ЛПА су:

- Конвенција о правима детета Уједињених нација (у даљем тексту :УН), усвојена 1989.год. ратификована од стране СФРЈ 1990.године. Овом Конвенцијом дефинише се широк спектар права детета.
- Миленијумски циљеви развоја УН, усвојени на Миленијумском самиту УН септембра 2002.год. Овај документ представља скуп мерљивих и временски одређених циљева за сузбијање сиромаштва, глади, болести, неписмености, еколошког загађења и дискриминације.
- Свет по мери деце, усвојен маја 2002.године у Њујорку као завршни документ Специјалног заседања Генералне скупштине УН о деци. Овим документом се дефинишу приоритети за развој деце као што су: промоција здравих начина живота - боље здравље за сву децу, омогућавање квалитетног образовања, заштита од злоупотребе, експлоатације и насиља, борба против ХИВ-а/СИДЕ.

- Стратегија за смањење сиромаштва деце у Србији.
- Национални план акције за децу (НПА).
- Локални план акције за децу Пирота за период 2005-2010.год. и 2013-2017.год.
- Тренутно- актуелно стање положаја деце у Пироту, анализа стања и потреба по областима живота деце.

Добра политика, циљане интервенције, мултисекторска повезаност и оснаживање саме деце су основе на којима могу да се остварују промене и напредак у овој области.

Свет по мери деце је онај у коме свако дете има најбоље полазне основе за укупан развој.

КОМПОНЕНТЕ:

1. СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА ДЕЦЕ

Политика према деци треба да се заснива и полази од деце, односно од њихових права на које једно друштво треба систематски да одговори и стално унапређује како би за сву децу обезбедило једнаке услове за њихов развој.

Које су последице ако се не води адекватна друштвена брига о деци? Последице су велике, дуготрајне и често трагичне.

Деца која су сиромаштво наследила од својих родитеља, не могу бити одговорна за своје сиромаштво или положај у коме се налазе.

Питање је: ко је сиромашан? По неким стандардима онај ко нема довољно да се прехрани, обуче, одржава хигијену и пристојно станује - то је апсолутно сиромаштво. По другим стандардима, то је онај ко не може да живи приближно већини становника у његовом окружењу-то је релативно сиромаштво.

Породице са децом морају имати подршку друштвене заједнице. Зато је неопходно деловати превентивно и идентификовати грађане којима је потребна подршка. Сиромаштво може бити узрок социјалне искључености, као код деце из сиромашних породица, која не могу да приуште школовање, због тога теже налазе запослење, те западају у зачарани круг сиромаштва и социјалне искључености.

Најважнији фактори ризика сиромаштва су:

- **Образовање** (завршена или незавршена основна школа);
- **Радни статус** (незапослен/ неактиван);
- **Бројчаност домаћинства** (петочлана и већа домаћинства);
- **Локација пребивалишта** (ванградско подручје, неразвијено подручје);
- **Старост** деца и млади, старе неспособне особе).

ТРЕНУТНО СТАЊЕ:

Према евиденцији Центра за социјални рад (у даљем тексту: ЦСР), материјално угрожене особе – корисничке групе грађана, број корисника по годинама старости је следећи:

Табела бр. 1

Материјално угрожене особе/корисничке групе по старости

Материјално угрожене особе / Корисничке групе	Деца (0-17)	Млади (18-25)	Одрасли (26-64)	Старији (65-79)	Старији (80 и више)	Укупно
2014.	1.399	602	2.377	161	34	4.573
2015.	1.374	483	2.092	381	7	4.337
2016.	1.327	480	2.538	131	47	4.523
2017.	1.294	438	2.080	135	42	3.989
2018.	1.265	411	2.056	144	42	3.918

Увидом у анализу стања, са годинама број корисника је опадао и то у сваком узрасном добу.

Што се тиче само деце корисника новчане социјалне помоћи по узрасту, то изгледа овако:

Табела бр. 2

Деца корисници новчане социјалне помоћи на евиденцији ЦСР Пирот

Година / Узраст	0-2	3-5	6-14	15-17	Укупно
2014.	194	219	702	284	1.399
2015.	207	247	665	255	1.374
2016.	127	253	695	252	1.327
2017.	109	219	698	268	1.294
2018.	118	188	677	282	1.265

Тренутни износ новчане социјалне помоћи у 2019. год. по броју чланова породице, приказан је у следећој табели

Табела бр. 3

Износ социјалне помоћи по броју чланова породице

Број чланова домаћинства	Просек	Минимум	Максимум	Номинални износ (Решење од 01.04.2019.)	Број породица на евиденцији ЦРС Пирот
1	5.946,70	1.805,00	9.940,00	8.508,00	496
2	8.640,88	571,00	14.910,00	12.762,00	294
3 (2 одраслих и 1 дете)	10.584,11	3.403,00	17.714,00	15.314,00	158
4 (2 одраслих и 2 детета)	12.396,48	6.687,00	17.697,00	17.866,00	120
5 + (2 одраслих и 3+ детета)	14.946,16	8.830,00	20.849,00	20.418,00	57

Износ новчане социјалне помоћи (у даљем тексту: НСП) зависи од броја чланова породице и прихода које домаћинство има (по основу радног односа, повремених и привремених послова, прихода од пензија и примања ратних војних инвалида, од пољопривредне делатности, самосталне делатности, накнаде за време незапослености, социјални програми и отпремнине, сезонски послови и др), као и од процене радне способности корисника.

Поред НСП, корисницима се пружају и једнократне новчане помоћи (у даљем тексту ЈНП) за различите потребе.

ЈНП намењене деци кроз године и по врстама помоћи приказано је у следећој табели:

Табела бр. 4

Структура једнократне новчане помоћи

ЈНП намењене деци кроз године	2014.		2015.		2016.		2017.		2018.	
	Број	Износ у РСД	Број	Износ у РСД	Број	Износ у РСД	Број	Износ у РСД	Број	Износ у РСД
Школовање	29	7.293	22	3.772	37	3.600	43	3.663	22	3.772
Опрема за новоређенчад	17	3.564	17	3.723	11	3.400	5	4.296	15	3.828
Здравствена заштита	453	3.000	209	3.254	337	3.282	338	3.615	326	3.715
Одећа и обућа	33	3.515	4	4.000	7	4.142	5	7.560	9	4.552
Исхрана	482	3.297	215	3.079	266	3.102	376	3.256	356	3.408

Један од разлога за појаву сиромаштва јесте незапосленост одраслих чланова породице. Тренутно на евиденцији националне службе за запошљавање на територији града Пирота има 5.373 радно способних лица. У наредној табели приказан је број незапослених лица од 2014 год.

Табела бр. 5

Незапослена лица

Опис / Година	2014.	2015.	2016.	2017.	XI 2018.	V 2019.
Број незапослених	6.737	7.080	7.033	6.395	5.667	5.373
Процент лица која траже запослење у односу на укупан број становника	11,6	12,2	12,1	11,0	9,8	/

У сиромашне породице спадају и породице корисника дечијег додатка пошто је остваривање права на дечији додаток везано за одређени материјални цезус.

Дечији додатак спада у социјалну меру, а остварује се у једнаком износу од првог до четвртог детета у породици под условом да родитељи остваре право по цензусу који је за децембар 2016. године износио 8.368,62 динара (редован инос) по члану домаћинства месечно и 10.042,71 динара (увећан износ за самохране родитеље, хранитеље, старатеље и родитеље детета са сметњама у развоју).

Дечији додатак је у **2016. години користило 1900 корисника месечно**. Износи дечијег додатка су 2.675,05 динара по детету – редован износ и 3.477,57 динара – увећан износ по детету за самохране родитеље, хранитеље, старатеље и родитеље деце са сметњама у развоју.

За децембар 2017. године цензус је износио 8.604,68 динара – редован инос по члану домаћинства месечно и 10.325,61 динара – увећан износ за самохране родитеље, хранитеље, старатеље и родитеље детета са сметњама у развоју.

Дечији додатак је у **2017. години користило 1600 корисника месечно**. Износи дечијег додатка за децембар 2017. год. су 2.760,95 динара по детету – редован износ и 3.589,23 динара – увећан износ по детету за самохране родитеље, хранитеље, старатеље и родитеље деце са сметњама у развоју

Цензусу за децембар 2018. године износио је 9.000 динара – редован инос по члану домаћинства) а увећани 11.700 дин. и за једнородитељске породице износи 10.800 дин по члану.

Дечији додатак је у **2018. години користило око 1600 корисника просечно месечно**. Износи дечијег додатка за децембар 2018. год. су 3.000 динара по детету – редован износ и 3.900 динара – за једнородитељске породице.

Табела бр. 6

Приказ корисника дечијег додатка са обухватом цензуса и износа по детету

Година	Број корисника	Цензус по члану домаћинства		Износ по детету	
		Редован	Увећани	Редован	Увећани
2016.	1.900	8.368,62	10.042,71	2.675,05	3.477,57
2017.	1.600	8.604,68	10.325,61	2.760,95	3.589,23
2018.	1.600	9.000,00	11.700,00	3.000,00	3.900,00

Број корисника дечијег додатка је са годинама знатно опадао пошто су услови за остваривање овог права били све строжији.

Како би имали реалну слику ситуације износимо податак да је негде 1990.год. било

преко 7000 корисника права на дечији додатак за преко 9.000 детета. Приликом израде првог ЛПА за децу Пирота 2005.год. податак је да је било 3.465 корисника за 5.651 дете, а приликом израде ЛПА за децу 2013.год. податак је 2.035 корисника за 3.242 детета. Већ је наведен податак да је у 2018.год. било 1.600 корисника.

Када се говори о износима који се исплаћују на име дечијег додатка може се рећи да су они ниски и да у вези са тим треба стално лобирати код надлежног министарства да се ти износи повећају.

Новчана помоћ за лечење деце узраста до 18 година, које није у систему здравствене заштите пружа се на основу сагледавања материјалног статуса подносиоца захтева као и неопходност за пружање здравствене заштите и даје се предлог за пружање помоћи.

У 2016. години било је 25 поднетих захтева и утрошено је 755.000 динара за лечење деце.

У 2017. години било је 30 поднетих захтева и утрошено је 4.224.000 динара за лечење деце.

У 2018. години било је 38 породица, а утрошена су средства у износу од 1.439.000 динара за лечење.

Табела бр. 7

Новчана помоћ за лечење (број захтева и утрошена средства)

Година	Број захтева	Утрошена средства
2016.	25	755.000
2017.	30	4.224.000
2018.	38	1.439.000

Најсиромашније породице користе услуге народне кухиње.

У табелама које следе приказано је стање корисника народне кухиње од 2015.год па надаље.

2015.год.

Табела бр.8

Старосна структура корисника народне кухиње у 2015. Години

Дистрибутивно место	Пунолетна лица	Малолетна лица	Старији од 65 година	Пунолетна лица		Малолетна лица	
				М	Ж	М	Ж
Пазар	423	221	51	216	207	107	114
Тијабара	238	114	46	136	102	46	68
Укупно	661	335	97	352	309	153	180

Табела бр.9

Старосна структура корисника народне кухиње у 2016. години

Дистрибутивно место	Пунолетна лица	Малолетна лица	Старији од 65 година	Пунолетна лица		Малолетна лица	
				М	Ж	М	Ж
Пазар	446	183	42	226	220	84	99
Тијабара	260	97	46	142	118	38	59
Укупно	706	280	88	368	338	122	158

Табела бр.10

Старосна структура корисника народне кухиње у 2017. години

Дистрибутивно место	Пунолетна лица	Малолетна лица	Старији од 65 година	Пунолетна лица		Малолетна лица	
				М	Ж	М	Ж
Пазар	472	263	50	166	306	134	129
Тијабара	284	172	47	107	177	100	72
Укупно	756	435	97	273	483	234	201

Табела бр.11

Старосна структура корисника народне кухиње у 2018. години

Дистрибутивно место	Пунолетна лица	Малолетна лица	Старији од 65 година	Пунолетна лица		Малолетна лица	
				М	Ж	М	Ж
Пазар	367	233	68	164	203	118	115
Тијабара	105	67	47	48	57	34	33
Укупно	472	300	115	212	260	152	148

1. СТРАТЕШКИ ЦИЉ

СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА И ДРУШТВЕНЕ ИСКЉУЧЕНОСТИ ПОРОДИЦА СА ДЕЦОМ

1.1 Специфични циљ

Помоћ породицама са децом које живе испод линије сиромаштва и подизање нивоа квалитета живота деце из тих породица.

Активности:

- Идентификација деце која живе испод линије сиромаштва и формирање базе података.
- Успоставити јединствени мултисекторски информациони систем за прикупљање и обраду података о сиромаштву и друштвеној искључености деце до 2024.год.
- Наставити са обезбеђивањем бесплатних ужина за децу из породица које користе НСП преко ЦСР и за другу децу која живе у породицама које се налазе у изузетно тешкој материјалној ситуацији а нису корисници НСП.
- Наставити са обезбеђивањем бесплатних уџбеника за децу корисника НСП-а и за децу чији родитељи нису корисници НСП али се налазе у изузетно тешкој материјалној ситуацији.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа, Одељење за ванпривредне делатности,
- Центар за социјални рад
- Васпитно образовне институције
- Здравствене установе
- Организације цивилног друштва (у даљем тексту ОЦД)

Индикатори:

- Број корисника НСП
- Број корисника једнократне новчане помоћи (даље: ЈНП)
- Број корисника дечијег додатка
- Број корисника бесплатних ужина
- Број деце која су добила бесплатне уџбенике
- Број деце која су примила помоћ преко Црвеног крста или друге НВО

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Центар за социјални рад (даље: ЦСР)
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.године па надаље.

1.2 Специфични циљ

Новчана помоћ деци из сиромашних породица за лечење, операције и опоравак.

Активности:

- Формирање базе података о деци из сиромашних породица којима је неопходно пружање новчане помоћи ради лечења, операције или опоравка од болести.
- Пружање новчане помоћи

Индикатори:

- Формирана база података
- Број деце којима је пружена новчана помоћ ради лечења, операције или опоравка.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа-Одељење за ванпривредне делатности
- ЦСР

Извори финансирања:

- Буџет града Пирота.

Временска одредница:

- Од 2019.године па надаље.

1.3 Специфични циљ

Сензибилизација локалне заједнице за проблеме деце која живе испод линије сиромаштва.

Активности:

- Организовање добротворних активности са циљем прикупљања новца, гардеробе, новогодишњих пакетића и других неопходних потрештина за децу из сиромашних породица.
- Организовање курсева за децу из разних области кућне радиности и организовање продајних изложби од дечјих радова како би се прикупила средства за помоћ сиромашној деци.

Индикатори:

- Број организованих добротворних акција
- Број деце којима је пружена конкретна помоћ

Носиоци активности:

- Васпитно-образовне институције
- Центар за социјални рад
- Црвени крст
- ОЦД

- Културне организације

Извори финансирања:

- Донатори
- Грађани
- Приватни сектор

Временска одредница:

Од 2019.године па надаље.

1.4 Специфични циљ:

Залагање код надлежних републичких институција за веће издвајање средстава из буџета Републике како би се повећали износи новчане помоћи који су признати као социјална давања (НСП, дечији додатак).

Активности:

- Годишње обраћање надлешним министарствима са коментаром о износима права из области дечије и социјалне заштите и стварним потребама корисника тих права.
- Покретање иницијативе ког градских власти за посредовање код републичких функционера одговорних за социјалну политику, са циљем повећања новчаних давања из области социјалне и дечије заштите.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа (Одсек за послове друштвене бриге о деци)
- ЦСР

Индикатори:

- Износ НСП преко ЦСР
- Износи дечијег додатка
- Износ новчане помоћи за туђу негу и помоћ

Извор финансирања:

/

Временска одредница:

Од 2019.год и даље.

2. БОЉЕ ЗДРАВЉЕ ЗА СВУ ДЕЦУ

Када говоримо о здрављу деце најважније је предузимати мере да се унапреде знања и вештине у сектору здравствене заштите и другим секторима како би се пружиле квалитетне услуге за здравље и развој деце у најранијем детињству, нарочито за децу изложену ризицима и њихове породице. Ту спадају деца која живе у сиромаштву, деца из ромских заједница и деца са сметњама у развоју. Треба радити на побољшању квалитета услуга које се пружају у породицишту и одељењу за негу новорођене деце како бисмо подржали савремене концепте неге кроз подршку дојењу и промоцију принципа неге, заштите и подршке по мери мајке и детета.

ТРЕНУТНО СТАЊЕ:

Наталитет града је јако низак. Из података који су добијени од Одељења гинекологије и акушерства опште болнице у Пироту види се угроженост наталитета.

Већ од 1991.год. природни прираштај узима негативни тренд. Тако је те 1991 број рођених био 663 а број умрлих 946,у 2002.год.број рођених је био 507, а број умрлих 825. а 2018.год број рођених 391 а број умрлих 858.

Овакво стање последица је, пре свега, смањеног број рађања, каснијег почетка родитељства, незапослености, намерних прекида трудноће, великог број неудатих и неожењених, великог број развода бракова, болести зависности, опустела села и сл.

Смањење ученика основних школа такође показује да је оно последица негативног наталитета. Школске 1990/91. године уписано је 886 ђака првака, школске 1995/96- 775, школске 2000/01- 588, школске 2006/07- 449 а 2018/19 уписано је 389 ђака првака.

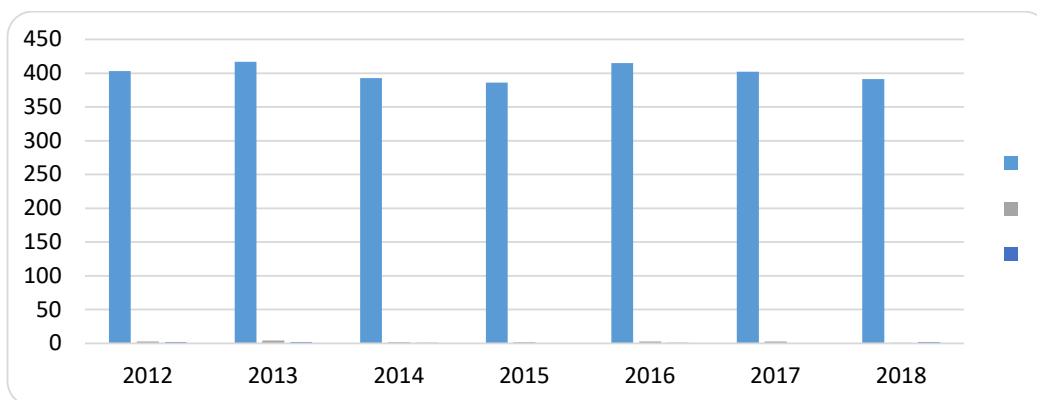
Табела показује да је број мртворођених беба, као и број умрле одојчади веома мали и то је тако годинама уназад.

Табела бр. 12

Стање живорођене – мртворођене деце у периоду 2012. -2018. год.

Година	Број живорођене деце	Број мртворођене деце	Број умрле одојчади
2012.	403	3	2
2013.	417	4	2

2014.	393	2	1
2015.	386	2	0
2016.	415	3	1
2017.	402	3	0
2018.	391	1	2
УКУПНО	2.807	18	8

У локалној самоуправи (Одсеку за послове друштвене бриге о деци) се формира база података за брачне парове, који до потомства могу да дођу само путем вантелесне оплодње. На основу поднетих доказа додељује се новчана помоћ.

У току **2016.** године новчана помоћ у износу од 100.000 динара по брачном пару пружена је за 36 брачних парова, односно утрошена су средства у износу од 3.600.000,00 дин.

Од марта 2017. год. изменом одлуке о исплати новчане помоћи паровима ради обављања вантелесне оплодње признаје се право на новчану помоћ паровима који обављају ВТО у приватним клиникама о сопственом трошку у износу од 100.000 динара, а паровима који су на процес ВТО упућени преко РФЗО о државном трошку - 30.000 динара. У току 2017. године број парова који је остварио право на новчану помоћ у износу од 100.000 динара је 25 парова, а новчану помоћ у износу од 30.000 динара остварило је 14 парова. Укупан број парова који су

остварили новчану помоћ за ВТО је 39, а утрошена су средства у износу од 2.920.000 дин. Укупан број парова који су остварили новчану помоћ за ВТО у **2018.год.** је 30, од тога 19 преко РФЗО а 11 о свом трошку у приватним клиникама. Средства која су утрошена су у износу од 1.670.000 дин.

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ПРЕДШКОЛСКЕ ДЕЦЕ:

Према подацима Предшколског диспанзера у картотеци има 3.167 картона.

Број обављених првих прегледа ради лечења је следећи:

- 2016.год..... 17.447 прегледа.
- 2017.год.....17.020 прегледа.
- 2018.год..... 20.630 прегледа.

Прегледима је утврђено да се радило најчешће о болестима респираторног система. За последње три године, код деце предшколског узраста дијагностификовани су поремећаји кичменог стуба код 86 детета и равни табани код 319 детета. Та деца су упућена на специјалистичке прегледе у надлежне установе и поступа се по извештају лекара специјалисте.

У Саветовалишту за децу, свако новорођено дете има 6 систематска прегледа током прве године и редовну вакцинацију. У другој години, сваком детету се раде 2 систематска прегледа (у 13-ом и са 18 месеци) а у четвртој години у оквиру систематског прегледа дете се шаље на преглед код офталмолога, логопеда, раде се све лабораторијске анализе, прегледа кичмени стуб и стопала. Пред полазак у школу понавља се исти систематски преглед и примају вакцину.

Што се тиче вакцинације деце она је обављена веома успешно, у току 2018.год од 418 детета вакцинисано је 418, дакле 100 %. Смањен је био обухват деце ММР вакцином у току 2016.и 2017. године, али због појаве епидемије грипа у 2018.год. позивани су родитељи чија деца нису вакцинисана (то су били спорадични случајеви када родитељи нису желели да се њихова деца вакцинишу).

Из изнетих података може се закључити да је здравствена заштита најмлађе деце на високом нивоу.

Саветовалиште за младе дужи низ година развија програме промоције здравља а веома битан је рад са децом из маргинализованих група као што су ромска деца и деца са сметњама у развоју.

Рад Саветовалишта за младе има подршку локалне самоуправе путем доделе средстава за реализацију пројеката који се односе углавном на едукацију деце и младих са циљем сузбијања или смањења присуства појединих фактора ризика као што су злоупотреба

психоактивних супстанци и рано ступање у сексуалне односе које има за последицу малолетничке трудноће и полно преносиве болести.

У оквиру Саветовалишта за младе индивидуалним здравствено-васпитним радом обухваћено је 148 детета, одржано је 141 едукативних предавања за 1692 учесника и 125 радионица за 14654 учесника за задње три године.

Табела бр.13

Лечена и вакцинисана школска деца града Пирота

Број		Процент (%)	
вакцинисане деца	лечене деца	вакцинисане деца	лечене деца
3.218	77376	96,8	/

(у табели је приказан број деце за задње три године)

Када говоримо о вакцинисању школске деце види се из табеле висок проценат обухвата 96,8% што указује да је овај вид заштите деце успешан. Међутим, треба тежити да проценат буде до 99 % како је било и уназад неколико година.

Табела бр.14

Систематски прегледи школске деце града Пирота

Година	Неправилно држање		Деформитети кичменог стуба (у %)	Гојазност (у %)
	Број деце	Процент %		
2017.	2.843	48,35	23,5	37,83
2018.	4.231	58,14	21,5	38,76
2019. (закључно са 31.06.)	798	40,97	19,2	25,81

Изражен је већ дужи низ година проблем неправилног држања тела, деформитета кичменог стуба и гојазности код деце. Проенти приказани у табели говоре да треба осмислити методе и начине како да се ови проблеми ублаже.

Подаци још из 2005. године па надаље указују на повећање броја деце која имају неправилно држање тела, деформитет мишићно-коштаног система (грудног коша и кичменог стуба) и проблем гојазности.

Овај проблем треба да се решава заједнички преко система здравствене заштите и образовања уз подршку локалне самоуправе путем реализације добро осмишљених пројеката.

Децу треба едуковати да стичу навике правилног држања тела, да се више баве физичким активностима и да отклоне лоше навике неправилног седења.

Школе треба да предузму озбиљније мере и омогуће деци да не носе свакодневно огроман терет на леђима јер деца у најнижим разредима носе торбе које су тешке преко пет килограма. Са тако тешким торбама пењу се повијених леђа и по два спрата како би дошли до својих учионица.

Пронаталитетне мере

Одлуком о додатним правима у области друштвене бриге о деци утврђена су права у области друштвене бриге о деци и породици из надлежности Града Пирота, и то:

2016.год.

- За прворођено дете у породици по одлуци Скупштине града Пирота у 2016. години исплаћивано је 10.000,00 динара једнократно по детету за 213 корисника.
- У току 2016. год. из буџета Града исплаћивано је право на новчану помоћ незапосленим мајкама у износу од 36.000 динара у три месечне рате (12.000 динара месечно). Овај вид финансијске помоћи остварило је укупно 107 мајки.
- Право на новчану помоћ за треће дете у породици у износу од 2.000,00 динара месечно у 2016. години остварило је 488 корисника просечно месечно (од тог броја 445 корисника за треће дете, 42 корисника за другорођене и трећерођене близанце и 1 корисник за тројке). Ово право је у 2016. год. користило 532 детета.
- Право на новчану помоћ самохраним родитељима у износу од 2.500,00 динара месечно по детету у 2016. год. користило је 94 корисника за 131 дете.
- Право на једнократну новчану помоћ за децу корисника права на дечији додатак која полазе у 1. разред основне школе у једнократном износу од 10.000 динара користило је 135 корисника.

2017.год.

- За прворођено дете у породици по одлуци Скупштине града Пирота у 2017. години исплаћивано је 10.000,00 динара једнократно по детету за 212 корисника.
- У току 2017. год. из буџета Града исплаћивано је право на новчану помоћ незапосленим мајкама у износу од 36.000 динара у три месечне рате (12.000 динара месечно). Овај вид финансијске помоћи остварило је укупно 107 мајки.
- Право на новчану помоћ за треће дете у породици у износу од 2.000,00 динара месечно у 2017. години остварило је 483 корисника просечно месечно (од тог броја 440 корисника за треће дете, 42 корисника за другорођене и трећерођене близанце и 1 корисник за тројке). Ово право је у 2017. год. користило 527 детета.
- Право на новчану помоћ самохраним родитељима у износу од 2.500,00 динара месечно по детету у 2017. год. користило је 94 корисника за 131дете.
- Право на једнократну новчану помоћ за децу корисника права на дечији додатак која полазе у 1. разред основне школе у једнократном износу од 10.000 динара користило је 136 корисника.

2018.год.

- За прворођено дете у породици по одлуци Скупштине града Пирота у 2018. години исплаћивано је 10.000,00 динара једнократно по детету за 213 корисника.
- У току 2018. год. из буџета Града исплаћивано је право на новчану помоћ незапосленим мајкама у износу од 36.000 динара у три месечне рате (12.000 динара месечно). Овај вид финансијске помоћи остварило је укупно 122 мајки.
- Право на новчану помоћ за треће дете у породици у износу од 2.000,00 динара месечно у 2018. години остварило је 505 корисника за 550 детета
- Право на новчану помоћ самохраним родитељима у износу од 2.500,00 динара месечно по детету у 2018. год. користило је 95 корисника за 135детета.
- Право на једнократну новчану помоћ за децу корисника права на дечији додатак која полазе у 1. разред основне школе у једнократном износу од 10.000 динара користило је 88 корисника.
- Право на новчану помоћ за новорођено дете чији родитељи живе на селу остварило укупно 91 корисник (исплаћује се у износу од 40.000 дин. једнократно за свако новорођено дете).

2. СТРАТЕШКИ ЦИЉ

ОМОГУЋИТИ СВОЈ ДЕЦИ ЗДРАВ И БЕЗБЕДАН ПОЧЕТАК ЖИВОТА

2.1 Специфични циљ

Повећање стопе наталитета

Активности:

- Сензибилизација јавности у локалној заједници о угрожености наталитета
- Формирање Локалног савета за популациону политику.
- Годишње праћење одговарајућих индикатора стања обнове становништва и друштвено економског положаја породица са децом.
- Увођење нових мера са циљем повећања наталитета и активације локалне заједнице у спровођењу тих мера.
- Веће издвајање из буџета у циљу повећања износа постојећих материјалних давања.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа
- ОЦД
- Образовне институције

Индикатори:

- Број јавних информација о стању наталитета
- Формиран Локални савет за популациону политику
- Годишњи извештаји о стању наталитета
- Број нових мера и повећани износи постојећих мера.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.године па надаље.

2.2 Специфични циљ

Одржати низак ниво матерналног морталитета

Активности:

- Промоција здравља и превентивни рад при Саветовалишту за труднице;
- Организовање и спровођење психофизичке припреме трудница за порођај;
- Организовање школе родитељства за будуће родитеље.

Носиоци активности:

- Општа болница Пирот
- Дом здравља Пирот

Индикатори:

- Број одржаних промоција
- Број трудница које су посетиле Саветовалиште за труднице
- Број трудница које су прошле психофизичку припрему за порођај
- Организована школа родитељства.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа (путем пројеката)
- Донатори
- Министарство здравља Републике Србије.

Временска одредница:

Од 2019.године па надаље.

2.3 Специфични циљ:

Рано откривање проблема менталног здравља код деце и адолесцената

Активности:

- Едукација здравствених радника за рано препознавање и лечење деце са проблемима менталног здравља;
- Едукација родитеља и старатеља, за рано откривање проблема менталног здравља код деце и адолесцената;
- Едукација васпитача и просветних радника за рано препознавање и откривање проблема менталног здравља код деце и адолесцената.

Носиоци активности:

- Дом здравља
- ЦСР
- Образовне институције

Индикатори:

- Број едукованих здравствених радника
- Број едукованих родитеља и старатеља
- Број едукованих просветних радника

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год и даље.

2.4 Специфични циљ:

Смањење броја деце са деформитетом кичменог стуба, неправилног држања тела и гојазности

Активности:

- Развијање програма и реализација пројеката са циљем смањења броја деце са деформитетом кичменог стуба;
- Развијање програма и реализација пројеката са циљем смањења броја деце са неправилним држањем тела;
- Развијање програма и реализација пројеката са циљем смањења броја гојазне деце;
- Едукација здравствених радника, просветних радника, родитеља и деце ради упознавања са наведеним проблемима и спречавању истих.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа
- Дом здравља
- Образовне институције

Индикатори:

- Број програма и пројеката
- Број едукованих здравствених радника
Број едукованих просветних радника
- Број едукованих родитеља и деце

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год и даље.

2.5. Специфични циљ:

Интензивирање борбе против употребе ПАС

Активности:

- Перманентна едукација деце, родитеља и старатеља о последицама употребе ПАС (цигарета, алкохола и дрога).
- Појачати деловање локалне заједнице у ефикасну борбу против употребе ПАС и смањењу понуде и потражње тих средстава.
- Медијска промоција последица употребе ПАС.

Носиоци активности:

- Образовне институције
- Саветовалиште за младе.
- ЦСР
- Медији

Индикатори:

- Број едуковане деце
- Број едукованих родитеља
- Број едукованих старатеља
- Број акција локалне заједнице
- Број медијских промоција

Извори финансирања :

- Локална самоуправа
- ОЦД
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год.и даље.

3. КВАЛИТЕТНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ЗА СВУ ДЕЦУ

ТРЕНУТНО СТАЊЕ:

Предшколско образовање

Предшколска установа “Чика Јова Змај” обезбеђује организовано васпитање и образовање исхрану, негу и превентивну здравствену заштиту за више од 1400 деце на целодневном, полудневном и скраћеном боравку у 6 објеката у граду и 4 просторије у основним школама сеоских насеља.

Објекти (назив, капацитет, број деце по узрасту, ППП – број деце и обухват)

Стање за последње три године

Табела бр.15

Капацитет и број деце по узрасту, број пријављене деце и обухват у вртићу ”ЛАНЕ”

Година	Јасле		Узраст од 3,5 – 5,5.		ППП	
	Капацитет	Број деце	Капацитет	Број деце	Број пријављене деце	Обухват
2016/17.	28	43	184	213	56	56
2017/18	28	41	184	239	53	53
2018/19	28	45	184	229	60	60

Недостајући простор који би задовољио потребе - две радне собе са пратећим просторијама.

Табела бр.16

Капацитет и број деце по узрасту, број пријављене деце и обухват у вртићу "БАМБИ"

Година	Јасле		Узраст од 3,5 – 5,5.		ППП	
	Капацитет	Број деце	Капацитет	Број деце	Број пријављене деце	Обухват
2016/17.	16	25	68	93	/	/
2017/18	16	23	68	89	/	/
2018/19	16	26	68	90	/	/

Недостајући простор који би задовољио потребе – 1 радна соба која је тренутно у изградњи.

Табела бр.17

Капацитет и број деце по узрасту, број пријављене деце и обухват у вртићу "ЦРВЕНКАПА"

Година	Јасле		Узраст од 3,5 – 5,5.		ППП	
	Капацитет	Број деце	Капацитет	Број деце	Број пријављене деце	Обухват
2016/17.	16	19	116	128	32	32
2017/18	16	22	116	123	28	28
2018/19	16	25	116	135	28	28

Недостајући простор који би задовољио потребе – с обзиром на повећање броја деце у вртићу који је изнад прописаних норматива и да васпитна група јасленог и припремног предшколског програма ради у нефункционалном простору, потребне су још две просторије за рад са децом.

У 2018/19. години је завршен пројекат и у плану је у 2020. години изградња две радне просторије површине 200 квадрата.

Табела бр.18

Капацитет и број деце по узрасту, број пријављене деце и обухват у вртићу "НЕБЕН"

Година	Јасле		Узраст од 3,5 – 5,5.		ППП	
	Капацитет	Број деце	Капацитет	Број деце	Број пријављене деце	Обухват
2016/17.	16	23	92	108	95	95
2017/18	16	23	116	144	85	85
2018/19	16	25	116	156	69	69

Недостајући простор који би задовољио потребе – 1 радна соба. У плану је адаптација канцеларског простора у радну собу.

Табела бр.19

Капацитет и број деце по узрасту, број пријављене деце и обухват у вртићу "ПРВОМАЈСКИ ЦВЕТ"

Година	Јасле		Узраст од 3,5 – 5,5.		ППП	
	Капацитет	Број деце	Капацитет	Број деце	Број пријављене деце	Обухват
2016/17.	16	20	102	150	76	76
2017/18	16	22	126	143	63	63
2018/19	32	53	126	164	92	92

Недостајући простор који би задовољио потребе – с обзиром да васпитне групе припремног предшколског програма раде у нефункционалном простору, као и да је број деце у васпитним групама је изнад норматива, потребна су још 4 радне собе са пратећим просторијама - које су тренутно у изградњи.

Табела бр.20

Капацитет и број деце по узрасту, број пријављене деце и обухват у вртићу "ЗМАЈ"

Година	Јасле		Узраст од 3,5 – 5,5.		ППП	
	Капацитет	Број деце	Капацитет	Број деце	Број пријављене деце	Обухват
2016/17.	/	/	/	/	132	132
2017/18	/	/	/	/	121	121
2018/19	/	/	/	/	143	143

Стање у сеоским насељима – потребе родитеља и деце

Табела бр.21

Капацитет и број деце по узрасту, број пријављене деце и обухват у СЕОСКИМ НАСЕЉИМА

Година	Јасле		Узраст од 3,5 – 5,5.		ППП	
	Капацитет	Број деце	Капацитет	Број деце	Број пријављене деце	Обухват
2016/17.	/	/	/	/	44	44
2017/18	/	/	/	/	43	43
2018/19	/	/	/	/	43	43

Одрживе васпитне групе предшколаца су: Пољска Ржана, Крупац и Гњилан. Повремено се могу организовати групе или пунктови у селима Извор, Темска и Станичење. Васпитна група за предшколце организује се у селима у којима има више од петоро деце.

Уколико је број деце мањи од петоро организује се рад у пунктовима за више сеоских насеља по територијалној припадности. Уколико се ради о просторно разуђеним селима, за које није могуће организовати рад у пункту, програм припреме деце за школу реализују патронажни васпитач и учитељи који раде унајближој сеоској школи. Оваквом организацијом рада успевамо (за сада) да припремним предшколским програмом обухватимо 100% деце из сеоских насеља.

Такође традиција Установе је да се у сеоским насељима у којима раде васпитне групе припремног предшколског програма у даљм тексту: ППП-а)обухвате и деца годину дана млађа.

Ромска деца , број деце у Предшколској установи по узрасту.

2012. и јануар и фебруар 2013. годиште (Обавезни ППП-ам) – 42 деце.

2013. и 2014. годиште12 деце. (Скраћени боравак).

2017. годиште..... 2 детета. (Целодневни боравак)

2014. годиште 2 детета (Целодневни боравак).

2015. годиште 2 детета (Целодневни боравак).

Укупно у ПУ – 60 деце ромске националности.

Деца са сметњама у развоју, број и узраст:

2016. годиште ... 2 детета.

2015. годиште 3 детета.

2014 . годиште 4 детета.

2013. годиште 5 детета

2012. годиште 5 детета.

2011. годиште 2 детета.

Укупно 21 дете.

Треће дете у Предшколској установи, број и узраст

2012. годиште - 6 детета.

2013. годиште - 19 детета.

2014. гпдиште - 10 детета.

2015 годиште - 17 детета.

2016. годиште - 18 детета.

2017. годиште - 3 детета.

Укупно у ПУ – 73 треће деце.

Цена услуге на целодневном боравку (економска и учешће родитеља)

1. За целодневни боравак у износу од 18.446,00 динара месечно по детету.

Учешће родитеља у износу 20% од економске цене износи 3.690,00 динара месечно по детету.

2. За Припремни предшколски програм на целодневном боравку у износу од 15.865,00 динара месечно по детету.

Учешће родитеља у износу 20% од економске цене износи 3.173,00 динара месечно по детету.

ИСКАЗАНЕ ПОТРЕБЕ:

- Повећање просторних капацитета;
- Већа доступност предшколског васпитања и образовања за сву децу;
- Пружање помоћи запосленим родитељима обезбеђивањем бриге о њиховој деци;
- Повећање приступа диверсификованим програмима;
- Повећање безбедности деце и стварање бољих услова за игру и учење;
- Превенција социјалне искључености деце кроз остваривање инклузивног васпитања и образовања;
- Оснаживање породице, путем различитих програма подршке које могу добити у предшколској установи;

Већ дужи низ година кроз Локални план акције за децу у Пироту се подстиче свеобухватни развој деце и породице. У циљу усклађивања рада и родитељства радило се на повећању просторних капацитета за већи обухват деце предшколским васпитањем и

образовањем.

Током протеклих година због великог броја захтева за упис деце на целодневном боравку, адаптиране су просторије предвиђене за канцеларије, део хола, две сале за физичко васпитање, у просторије за дневни боравак деце – радне собе и изграђена је нова радна просторија за децу од 80 квадрата. Међутим и поред свих предузетих мера све васпитне групе целодневног боравка и даље имају 20 – 40 % већи број деце у односу на норматив. Последњих година бележимо и пораст броја деце из осетљивих друштвених група, што додатно увећава проблем недовољног простора.

Изградњом 5 нових радних просторија, 4 у “Првомајском цвету” и 1 у “Бамбију” у којима ће се почети са радом од септембра 2019. године, као и планираном доградњом 2 радне собе у вртићу “Црвенкапа” у 2020. години, ублажиће се проблем недовољног простора и постићи већи обухват деце предшколским васпитањем и образовањем.

Основношколско образовање

Табела бр.22

ОШ»Душан Радовић»

Школска година	Број ромске деце по полу и узрасту				Укупан број ученика у матичној школи	Истурена одељења		Насиље у школи-регистрована насиља	Број ученика који раде по ИОП-у		Број деце која су користила бесплатан превоз
	Дечаци	Девојчице	Место	Број ученика		ИОП1	ИОП2				
2018/ 2019.	I	3	I	4	454	Темска	23	Регистровано углавном физичко насиље првог и другог нивоа (гурање, плување, чупање, ударање, штипање)	26	9	39
	II	6	II	1		Станичење	31				
	III	6	III	4							
	IV	1	IV	4		Градашница	1				
	V	8	V	0							
	VI	3	VI	6		Црноклиште	6				
	VII	5	VII	4							
	VIII	1	VIII	2		Церова	1				
УКУПНО	33		25		454	5		62	35		39
	58										

Школске 2018/2019. 30 ученика је учествовало на републичким такмичењима из

предмета: српски језик и књижевност, математика, физика, биологија, ТИО, енглески језик, ликовна култура и физичко и здравствено васпитање.

Прво, друго и треће место освојило је 8 ученика, а 12 ученика другог разреда је екипно освојило друго место у републици. Један ученик седмог разреда је на државном такмичењу из физике освојио прво место.

Школа је недавно реновирана, реконструисано је грејање, адаптирана хала и уређено школско двориште. Услови за рад су добри и постоји могућност за прелазак на једносменски рад који је погоднији за децу основношколског узраста. У ту сврху потребно је да се преуреди и адаптира простор медијатеке у два информатичка кабинета

Табела бр.23

ОШ»8. септембар»

Школска година	Број ромске деце по полу и узрасту				Укупан број ученика у матичној школи	Истурена одељења		Насиље у школи-регистрована насиља	Деца са сметњама у развоју и услуге које им се пружају	Број деце која су користила бесплатан превоз
	Дечаци	Девојчице	Место	Број ученика						
2018/ 2019.	I	3	I	6	986	Пољска Ржама	28	У току школске године је регистрован један случај насиља трећег нива и 57 случајева насиља првог нивоа (углавном физичко и емоционално, ређе социјално и дигитално)	Рад по прилагођеном/измењеном образовном плану (ИОП1 и ИОП2); Саветодавни рад од стране психолога и педагога; подршка педагошког асистента; подршка од стране дефектолога ШОСО”Младост”, материјална помоћ кроз хуманитарне акције у школи, бесплатан превоз	66
	II	4	II	4		Држина	2			
	III	2	III	5						
	IV	5	IV	6						
	V	6	V	7		Чиниглавци	1			
	VI	9	VI	6						
	VII	3	VII	6		Срећковац	1			
	VIII	7	VIII	7		Суково	18			
УКУПНО	39		47		986	5		50	10	66
	86									

Табела бр.24

Резултати са републичких такмичења

1 место		2 место		3 место		Учешћа	
Појединачно	Екипно	Појединачно	Екипно	Појединачно	Екипно	Појединачна	Екипна
3	0	4	1	7	1	32	7

Настава се у школи изводи у 26 просторија (учионица) које су опремљене наставним средствима у складу са захтевима стручних већа. Школа има задовољавајући број наставних средстава и техничких помагала, али је потребно опремити још 4 учионице рачунарском опремом и пројекторима. Такође је неопходно обезбедити интернет до сваке учионице.

Табела бр.25

ОШ»Свети Сава»

Школска година	Број ромске деце по полу и узрасту				Укупан број ученика у матичној школи	Истурена одељења		Насиље у школи-регистровано вана насиља	Број ученика који раде по ИОП-у		Број деце која су користила бесплатан превоз
	Дечаци	Девојчице	Место	Број ученика		ИОП1	ИОП2				
2018/ 2019.	I	6	I	10	722	Крупац	67	Регистровано је 4 случајева насиља у школи.	10	8	/
	II	8	II	10							
	III	6	III	12		Извор	24				
	IV	7	IV	4							
	V	9	V	7		Бериловац	11				
	VI	7	VI	4							
	VII	6	VII	6		В. Село	3				
	VIII	7	VIII	6		В. Јовановац	1				
УКУПНО	56		59		722	5	106		18		53
	115										

Табела бр.26

Резултати са републичких такмичења

1 место	2 место	3 место	Учешћа	Похвале
2	0	7	8	1

Школска зграда и двориште су током ове школске године реконструисани, тако да сада чине један функционалан простор који задовољава потребе ученика и наставног особља. Како би се побољшао квалитет извођења наставе, потребно је опремити део школе намештајем, као и допунити са савременим наставним средствима

Табела бр.27

ОШ»Вук Караџић»

Школска година	Број ромске деце по полу и узрасту				Укупан број ученика у матичној школи	Истурена одељења		Насиље у школи-регистрована насиља	Број ученика који раде по ИОП-у		Број деце која су користила бесплатан превоз
	Дечаци	Девојчице	Место	Број ученика		ИОП1	ИОП2				
2018/ 2019.	I	7	I	3	998	Мали Суводол	11	Регистрован је 21 случај насиља првог и другог нивоа (физичког, вербалног, социјалног и електронског). Вођено је 8 васпитно-дисциплинских поступака. У осталим случајевима вођен је	46	12	77
	II	14	II	12							
	III	9	III	6		Расница	15				
	IV	12	IV	8							
	V	6	V	5		Гњилан	20				
	VI	15	VI	9		Понор	3				
	VII	9	VII	9		Велики Суводол	9				
	VIII	12	VIII	12		Блато	8				
				Костур	1						

					Барје Чифлик	4	појачан васпитни и саветодавни рад са ученицима.			
УКУПНО	84	64	998	8	78			58	77	
	148									

Осам ученика је под ризиком од раног напуштања школе. Школа реализује пројекат ”Превенција осипања ученика из образовног система РС- Ка спречавању дечјих бракова”од шк. 2018/2019. год.

Табела бр.28

Резултати са републичких такмичења

1 место	2 место	3 место	Учешћа	Похвале
0	1	3	93	0

У централној школи на располагању су 19 деск топ рачунара, 6 лап топова, 21 пројектор и 3 интерактивне табле.

У школској библиотеци на располагању су 13 лап топова и 1 пројектор.

У информатичком кабинету има 20 деск топ рачунара.

У издвојеним одељењима има 8 деск топ рачунара и 1 интерактивна табла.

Централна школа и 3 издвојена одељења опремљени су бежичним интернетом, али је он лошег квалитета/протока и није могуће увек успоставити интернет конекциј

СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ

Табела бр.29

Економска школа Пирот

Школска година	Број ромске деце по полу и узрасту				Укупан број ученика у школи	Број истурених одељења	Број ученика који је напустио школовање	Насиље у школи-регистрована насиља	Број ученика који раде по ИОП-у	Број деце са регистраним превозом
	Дечаци		Девојчице							
2018/ 2019.	I	3	I	13	456	нема	нема	3	2	129
	II	2	II	9						
	III	1	III	11						
	IV	3	IV	2						
УКУПНО	9		35		456	нема	нема	3	2	129
	44									

Економска школа Пирот је учествовала у пројекту UNICEF-а „Превенција осипања и раних бракова“, захваљујући коме је утврђено да је за 15 ученика и ученица било неопходно да се обезбеди додатна подршка како би се спречило напуштање школе и рана удаја.

За даљи успешан рад школе је неопходно опремање кабинета за реализовање наставе банкарске обуке и обуке у осигурању за нови образовни профил службеник у банкарству и осигурању као и изградња специјализоване радионице за реализацију наставе услуживања са практичном наставом и куварства са практичном наставом (школа има урађен пројекат и добијену грађевинску дозволу за изградњу).

Табела бр.30

Резултати са републичких такмичења

Републичка такмичења	Резултати	Учешће и похвале
Књижевна олимпијада	3. место	
Футсал за девојчице	2. место	
Баскет 3 х3 ученице	6. место	
Основи економије	6. место	
Предузетништво	4. место	

Табела бр.31

Средња стручна школа

Школска година	Број ромске деце по полу и узрасту				Укупан број ученика у школи	Број истурених одељења	Број ученика који је напустио школовање ради удаје или одласка у азил	Насиље у школи-регистрована насиља	Број ученика са сметњама у развоју	Број деце са регресивним превозом
	Дечаци	Девојчице								
2018/ 2019.	I	4	I	4	169	нема	нема	3	нема	34
	II	6	II	2						
	III	4	III	3						
	IV	4	IV	2						
УКУПНО	18	11		169	нема	нема	3	нема	34	
	29									

Опремљеност школе је добра, али се јавља потреба за изградњом прилазне рампе за особе са инвалидитетом чиме би била повећана безбедност и омогућило би се лакше кретање и функционисање особа са инвалидитетом.

Табела бр.32

Резултати са републичких такмичења

Такмичења	Резултати	Учешће и похвале
Републичко такмичење из историје	Један такмичар	Учешће
Окружно такмичење смотре рецитатора	Један такмичар	Учешће
Литерарни конкурс општинског нивоа	Један учесник – 2. место	
Литерарни конкурс републичког нивоа	Два учесника – 5. место	Учешће

Табела бр.33

Гимназија Пирот

Школска година	Број ромске деце по полу и узрасту				Укупан број ученика у школи	Број истурених одељења	Број ученика који је напустио школовање ради удаје или одласка у азил	Насиље у школи-регистравана насиља	Број ученика са сметњама у развоју	Број деце са регресивним превозом
	Дечаки	Девојчице								
2018/ 2019.	I	0	I	1	433	нема	нема	нема	2	18
	II	0	II	0						
	III	0	III	0						
	IV	0	IV	0						
УКУПНО	0		1		433	нема	нема	нема	2	18
	1									

Табела бр.34

Резултати са републичких такмичења

Такмичења	Резултати	Учешће и похвале
Математика	1.Награда(један учесник) 2.Награда (један учесник) 3. Награда (2 учесника)	Учешће(један такмичар)
Математички турнир "Архимедес"	1.Награда(један учесник) 2.Награда (5 учесника)	
Физика	1.Награда(2 учесника), 3. Награда (један учесник)	Учешће(један такмичар)
Историја	Један учесник – 2. Место Један учесник – 3. место	Учешће(један такмичар)

Књижевна олимпијада	три учесника – 2. Место Један учесник – 3. место	Похвала (2 учесника)
Српски језик и језичка култура		Учешће(3 такмичара)
Биологија		Учешће(7 такмичара)
Географија		Учешће(један такмичар)
Хемија		Учешће(2 такмичара)
Италијански језик	5. место (један такмичар)	
Међународна олимпијада "Лук Русије"	три учесника – 1. Награда	
Информтика	Један учесник – 2. Награда	
Туризам – Универзитет Сингидунум	три учесника – 1. Место	
Израда инфографика	2. награда екипно – два учесника;	
Смотра истраживачких радова	Један учесник – 3. награда	Учешће(један такмичар)
Стрељаштво	1 Место екипно 1 Место појединачно	
Атлетика	2 Место (800м појединачни пласман)	Учешће (две екипе)
Кошарка		Учешће (једна екипа)
Одбојка	8. место - екипно	
Гимнастика	6. место – један такмичар	

Гимназија је школа која је препознатљива како на регионалном тако и на државном нивоу по броју деце која учествују на такмичењима као и по врхунским резултатима које постижу. Овај податак подкрепљује чињеница да деца државни прваци из математике и из физике похађају управо ову школу.

Школа се налази у поступку реконструкције.

Табела бр.35

Техничка школа Пирот

Школска година	Број ромске деце по полу и узрасту				Укупан број ученика у школи	Број истурених одељења	Број ученика који је напустио школовање ради удаје или одласка у азил	Насиље у школи-регистрована насиља	Број ученика са сметњама у развоју	Број деце са регресивним превозом
	Дечаци		Девојчице							
2018/ 2019.	I	15	I	1	688	нема	нема	4 случаја физичког насиља и 2 случаја психичког насиља	Нема података	178
	II	3	II	3						
	III	10	III	3						
	IV	3	IV	1						
УКУПНО	31		8		688	нема	нема	6	Нема података	178
	39									

Техничка школа је у одличном је стању, има садржаје прилагођене ученицима, али и поред добре опремљености савременом образовном технологијом, школи су потребни рачунари, видео бимови и бежични интернет.

Ученици Техничке школе су постигли велике успехе на државним такмичењима у школској 2018/2019. години, од којих су најзначајнија: једно прво републичко место, 5 других и 8 трећих републичких места.

Табела бр.36

Резултати са републичких такмичења

Такмичења	Резултати	Учешће и похвале
Техничар друмског саобраћаја	Један такмичар- 1. место	Један такмичар -учешће
Мехатроника	Један такмичар- 2. место Један такмичар- 2. место	
Основе електротехнике	Један такмичар – 2.место	Учешће
Књижевна олимпијада	Један такмичар -2. место Један такмичар -3. место Један такмичар -3. место	5 такмичара-учешће
Програмирање контролера	Један такмичар -3. место Један такмичар -3. место	3 такмичара-учешће
Моделирање машинских елемената и подскопова 3Д	Један такмичар -3. место	Један такмичар -учешће
Програмирање КУ глодалице CAD/CAM програмски пакет	Један такмичар -3. место	
Историја	Један такмичар -3. место Један такмичар -3. место	
Возач моторних возила Б категорија		2 такмичара-учешће
Возач моторних возила Ц категорија		2 такмичара-учешће
Програмирање		5 такмичара-учешће
Енглески језик		2 такмичара-учешће
Оператер машинске обраде		3 такмичара-учешће
Физика		један такмичар-учешће
Мултимедија		3 такмичара-учешће
Компјутерска графика 2D		2 такмичара-учешће

Статика		један такмичар-учешће
Електроника		3 такмичара-учешће
Стрељаштво		2 такмичара-учешће
Стони тенис		2 такмичара-учешће

Табела бр.37

Млекарска школа "Др. Обрен Пејић" са домом ученика

Школска година	Број ромске деце по полу и узрасту				Укупан број ученика у школи	Број истурених одељења	Број ученика који је напустио школовање	Насиље у школи-регистравана насиља	Број ученика који раде по ИОП-у	Број деце са регресивним превозом
	Дечаци		Девојчице							
2018/ 2019.	I		I		169	нема	3	3	3	34
	II		II	3						
	III	1	III	1						
	IV	2	IV							
УКУПНО	3		4		169	нема	3	3	3	34
	7									

Ученици Млекарске школе учествовали су на разним такмичењима и смотрама. Троје ученика је узело учешће на Републичком такмичењу из области пољопривреда, пољопривреда и прерада хране. На спортским такмичењима запажен је пласман једне ученице на Републичком такмичењу у скоку увис, а једног ученика на такмичење из пливања.

Млекарска школа важи за добро опремљену школу, води бригу о осаврењавању и праћењу нових тенденција у образовању и иновација на пољу прехранбене индустрије. Школске радионице и лабораторије су опремљене савременим уређајима, опремом и лабораторијским прибором. Школа располаже млекарском и пекарском радионицом и лабораторијама за анализу производа и реализацију наставе (4). Потребно је уређење месарске радионице и реновирање

микробиолошке лабораторије, као и куповина нових микроскопа и опреме за микробиолошке анализе.

Из приложених табела види се да су ученици како основних тако и средњих школа показали одличне резултате на многобројним такмичењима из различитих предмета.

То је добар разлог да се посвети посебна пажња и уведе награђивање таквих ученика и да се стимулативно делује на њихове вршњаке.

Школе би требале да осмисле програме и начине на које ће трајно обележити изузетне резултате својих ученика и наставника попут каталога за сваку школску годину.

Што се тиче опремљености школа може се закључити да је неколико година уназад доста урађено пре свега на реконструкцији и доградњи школских објеката (у основним и средњим школама) као и набавке нове опреме.

Међутим, увек може и више да се уради и да се створе још бољи услови за рад и учење.

3. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

ОБЕЗБЕДИТИ ШТО КВАЛИТЕТНИЈЕ ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ЗА ДЕЦУ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

3.1. Специфични циљ:

Обезбедити потпуни обухват деце предшколским васпитањем и образовањем.

Активности:

- Повећање просторних капацитета ПУ
- Већа доступност и обухват предшколског васпитања и образовања за сву децу.
- Превенција социјалне искључености деце кроз остваривање инклузивног васпитања и образовања..
- Подстицање ромске популације за укључивање деце у ПУ.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа
- Предшколска установа
- ОЦД
- ЦСР

Индикатори:

- Повећан капацитет ПУ
- Број деце обухваћене предшколским васпитањем и образовањем.
- Процент обухвата деце предшколским васпитањем и образовањем.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- ПУ
- Донатори
-

Временска одредница:

Од 2019.год.па надаље

3.2 Специфични циљ:

Стварање бољих услова за игру и учење и повећање безбедности деце у ПУ.

Активности:

- Обнављање одговарајућих едукативних играчака.
- Побољшање опремљености ПУ
- Обнављање дечијих игралишта у склопу објеката.
- Даље усавршавање васпитача за рад са децом ометеном у развоју.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа
- ПУ

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- ПУ
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год.па надаље.

4. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

ОБЕЗБЕДИТИ ШТО КВАЛИТЕТНИЈЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ ЗА ДЕЦУ ШКОЛСКОГ УЗРАСТА

4.1 Специфични циљ:

Обезбедити потпуни обухват деце квалитетним образовањем и васпитањем

Активности:

- Побољшање нивоа укључености деце у руралним срединама.
- Подстицање породица, која живе у тешкој материјалној ситуацији за школовање деце.

Носиоци активности:

- Центар за социјални рад
- Локална самоуправа
- Васпитно- образовне установе
- Здравствене установе

Индикатори:

- Број уписане деце у руралним срединама
- Број деце корисника НСП на редовном школовању

Извори финансирања:

- Локална самоуправа.

Временска одредница:

Од 2019.год.па надаље.

4.2 Специфични циљ :

Обезбеђење што квалитетнијих услова рада у школама.

Активности:

- Реновирање објеката образовања
- Побољшање хигијенских услова у школама,
- Обнављање учионица
- Обогаћивање књишког фонда школских библиотека лектирама .

Носиоци активности:

- Васпитно-образовне установе;
- Локална самоуправа

Индикатори:

- Број реновираних објеката
- Побољшани хигијенски услови
- Број обновљених учионица
- Број набављених нових књига

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год.па надаље

4.3. Специфични циљ:

Побољшање нивоа безбедности у школама .

Активности:

- Одржавати квалитетну јавну расвету на територији и околини образовних објеката,
- Ефикасније прикупљање паса луталица,
- Увођење видео надзора у установама;
- Отклањање трафика из околине школских објеката.

Носиоци активности:

- Јавна предузећа града Пирота
- Васпитно -образовне установе
- Локална самоуправа
-
- **Извори финансирања:**
- Локална самоуправа;
- Донатори.

- **Временска одредница**
- Од 2019. па надаље

4. ЗАШТИТА ДЕЦЕ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА, ИСКОРИШЋАВАЊА И НАСИЉА НАД ДЕЦОМ И МЕЂУ ДЕЦОМ

Насиље над децом не представља изоловани проблем (појединачни или породични) већ проблем друштва у целини, и као таквом, треба му приступити организовано и систематски на свим друштвеним нивоима. Чињеница да још увек не постоје адекватни подаци о обиму и последицама злостављања и занемаривања деце у великој мери успорава доношење одговарајућих мера превенције. На жалост, данас се већина превентивних мера фокусира на жртве и починиоце, док се акције које се баве решавањем основе проблема стављају у други план.

Стварање сигурног и подстицајног окружења за децу постиже се кроз континуирани превентивни рад, учење модела понашања од стране родитеља, васпитача и целокупног окружења.

Када је реч о насиљу над децом, али и насиљу међу децом, то јесте велики проблем али није нерешив.

Основни принципи на којима се заснивају циљеви и који ће бити зацртани у овом ЛПА за децу произилазе из вредности система садржаног у Конвенцији о правима детета, а који су уграђени и у НПА за децу. То су: право детета на живот, опстанак и развој, недискриминација, најбољи интерес детета и партиципација детета.

Посебно угрожене групе деце која могу бити изложена насиљу како на нивоу државе тако и у нашој локалној заједници су:

- деца из сиромашних породица;
- деца ромске националности;
- деца без родитељског старања, односно деца одвојена од родитеља;
- деца са сметњама у развоју.

Мултисекторски приступ (локална заједница, социјална заштита, здравствена заштита, васпитне и образовне институције, полиција, правосуђе, невладин сектор, родитељи и деца) је најбољи начин решавања овог проблема.

ТРЕНУТНО СТАЊЕ :

Према подацима ЦСР број деце жртава злостављања и занемаривања по годинама је следећи:

Табела бр.38

Деца жртве злостављања и занемаривања

Корисничка група	2014	2015	2016	2017	2018
Деца жртве злостављања и занемаривања	25	27	4	4	6

Као појава уназад неколико година са тенденцијом пораста броја деце су деца са проблемима у понашању и сукобу са законом. По годинама то изгледа овако:

Табела бр.39

Деца са проблемима у понашању и сукобу са законом

Корисничка група	2014	2015	2016	2017	2018
Деца са проблемима у понашању и сукобу са законом	115	101	99	149	167

На основу података из описа и анализе стања о насиљу над децом и међу децом у граду Пироту, издвојених приоритетних проблема и чврстог опредељења за поштовање права сваког детета да буде заштићено од свих облика насиља, неопходно је:

- 1. Развој безбедног окружења у коме ће бити остварено право сваког детета да буде заштићено од свих облика насиља,**
- 2. Успостављање локалног система превенције и заштите деце од свих облика злостављања, занемаривања и искоришћавања.**

5. СТРАТЕШКИ ЦИЉ :

РАЗВИЈАЊЕ БЕЗБЕДНОГ ОКРУЖЕЊА И УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА ПРЕВЕНЦИЈЕ И ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ ОД СВИХ ОБЛИКА НАСИЉА

5.1. Специфични циљ

Подизање нивоа свести грађана, а посебно деце, уз њихово активно учешће, о проблему насиља и формирање ставова о неприхватљивости свих видова насиља и у свим окружењима

Активности:

- Испитивање јавног мњења и спровођење истраживања везано за насиље над децом ради утврђивања полазне основе за развој циљаних програма ради промене ставова и понашања.
- Организовање јавних кампања, уз учешће деце, с циљем промене културних и друштвених норми, стереотипа, предрасуда и традиционалних обичаја којима се подстиче и одржава насиље.
- Информисање путем електронских и штампаних медија, трибина и публикација о размерама и последицама насиља и значају борбе против насиља над децом.
- Ангажовање истакнутих јавних личности у активностима борбе против насиља над децом.
- Промовисање примера добре праксе у борби против насиља над децом.
-

Носиоци активности:

- Васпитно-образовне установе
- ЦСР
- ОЦД

Индикатори:

- Спроведено истраживање-број испитаника
- Број јавних кампања
- Број деце у јавној кампањи
- Број информација у штампаним медијима
- Број информација у електронским медијима.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- донатори

Временска одредница:

Од 2019.год. и даље

5.2. Специфични циљ:

Развијање толеранције разумевањем и прихватањем различитости и неговање ненасилних видова комуникације

Активности:

- Развијање и спровођење програма и пројеката на тему толеранције, прихватања различитости и комуникацијских вештина у свим релевантним системима (здравствена и социјална заштита, образовање, полиција, правосуђе).

Носиоци активности:

- Васпитно-образовне установе
- Дом здравља
- ЦСР
- Полицијска управа
- Правосуђе

Индикатори

- Број реализованих пројеката по областима

Извор финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год и даље

5.3 Специфични циљ

Оснаживање и подршка породици (биолошкој, хранитељској, усвојитељској) у

превенцији и заштити деце од насиља .

Активности:

- Обука мајки и очева за одговорно родитељство и за унапређивање функционисања породице.
- Развијање нових и унапређење квалитета постојећих услуга за подршку родитељима у старању о својој деци.
- Оснаживање и подршка служби социјалне заштите у идентификовању и пружању подршке породицама и деци са ризиком за насиље над децом.

Носиоци активности:

- ЦСР
- ОЦД
- Дом здравља

Индикатори:

- Број обука
- Број обучених родитеља
- Број едукација за раднике из служби социјалне заштите.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год.и даље

5.4. Специфични циљ :

Подршка развоју програма за превенцију насиља над децом

Активности:

- * Подршка развоју и ширењу програма Школа без насиља и других програма који успостављају систем превенције и интервенције у случајевима насиља у школском окружењу
- * Подршка развоју и примени програма за спречавање и заштиту од насиља деце са сметњама у развоју и психичким поремећајима.
- * Подршка развоју и примени програма организација цивилног друштва за спречавање и заштиту деце од насиља.

Носиоци активности:

- Васпитно-образовне установе
- ЦСР
- Дом здравља

Индикатори:

- Број програма
- Број едуковане деце

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница

Од 2019.год и даље.

5.5. Специфични циљ

Подстицање и подршка учешћу деце у развоју и спровођењу програма за превенцију и заштиту од насиља

Активности:

- Организовање обуке о правима деце, за децу и са децом, као и обука за оснаживање деце, за препознавање и пријављивање насиља над собом и својим вршњацима.
- Подстицање и подржавање иницијатива и активности деце у организовању културних, спортских, забавних и других активности и манифестација којима се промовише толеранција, узајамно уважавање, сарадња, одговорност и комуникацијске вештине.
- Укључивање деце у организовање кампања, трибина, округлих столова, изложби и других едукативних догађаја на тему борбе против насиља, промоције толеранције, конструктивног решавања сукоба и слично.
- Обука и укључивање деце у креирање и спровођење програма за превенцију и заштиту од насиља у образовно-васпитним установама и локалној заједници, са посебним акцентом на вршњачко насиље.
- Јачање улоге ученичких парламената у превенцији и заштити деце од насиља.
- Подршка развоју и функционисању вршњачких тимова у образовно-васпитним, здравственим и установама социјалне заштите, као и у невладиним организацијама за превенцију и заштиту деце од насиља.

Носиоци активности:

- Васпитно-образовне установе
- ЦСР
- Дом здравља
- ОЦД

Индикатори:

- Број организованих обука
- Број деце која су присуствовала обукама
- Број организованих кампања
- Број организованих трибина
- Број одржаних округлих столова
- Број деце која су узела учешће у кампањама, трибинама и округлим столовима.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

5.6. Специфични циљ

Развијање мултисекторке сарадње за спречавање и заштиту деце од злостављања, занемаривања и искоришћавања

Активности:

- Успостављање сарадње међу релевантним секторима (здравствена и социјална заштита, образовање, полиција, правосуђе, невладин сектор) у спровођењу процедура и поступака предвиђених Општим и посебним протоколима за заштиту деце од насиља.
- Јачање координативне улоге Центра за социјални рад у превенцији и заштити деце од насиља.
- Јачање способности свих сектора за препознавање насиља и насилних ситуација и спровођење неодложних интервенција.
- Јачање улоге развојног саветовалишта и саветовалишта за младе и за превенцију и заштиту деце од насиља.
- Финансијска и институционална подршка невладином сектору у развоју услуга, програма и пројеката за заштиту деце од насиља.
- Јачање партнерства владиног и невладиног сектора у планирању и спровођењу програма за заштиту деце од насиља.
- Увођење СОС телефона за децу жртве насиља.

Носиоци активности:

- Дом здравља
- ЦСР
- Полицијска управа
- Правосуђе
- ОЦД
- Локална самоуправа

Индикатори:

- Број подржаних пројеката
- Уведен СОС телефон

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019 год. и надаље.

5.7. Специфични циљ:

Унапређивање система за прикупљање и анализу података и извештавање о злостављању, занемаривању и искоришћавању деце

Активности:

- Развијање јединственог, родно сензитивног и усаглашеног система евидентирања и праћења случајева насиља у свим релевантним секторима (здравствена и социјална заштита, образовање, полиција, правосуђе, невладине организације).
- Побољшање квалитета података о врстама и исходима насиља над децом у свим релевантним секторима.
- Прикупљање и публикување показатеља о последицама насиља над децом и младима.

Носиоци активности:

- Дом здравља
- ЦСР
- Васпитно-образовне установе.
- Полицијска управа
- Правосуђе
- ОЦД

Индикатори:

- Израђена база података по областима
- Ажурирање података
- Публиковање података о последицама насиља над децом и младима.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год и надаље.

5.8 Специфични циљ:

Сузбијање појаве проблема у понашању деце и деце у сукобу са законом

Активности:

- Едукативни рад са децом са проблемом у понашању и у сукобу са законом.
- Саветодавни рад са родитељима деце са проблемом у понашању и у сукобу са законом
- Сензибилизација деце о појави проблема у понашању и деце у сукобу са законом.

Носиоци активности:

- ЦСР
- Васпитно-образовне установе
- Полицијска управа
- Правосуђе
- Саветовалиште за младе
- ОЦД

Индикатори:

- Број едукативних радионица
- Број деце обухваћене програмом едукације
- Број родитеља укључених у саветодавни рад

Извори финансирања:

- Локална самоуправа

- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год и надаље.

5. ЗАШТИТА ДЕЦЕ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА

У случају деце без родитељског старања, најпре морамо дати дефиницију ко се сматра дететом без родитељског старања. То су пре свега деца која немају живе родитеље, чији су родитељи непознати или су нестали као и деца чији родитељи из било којих разлога привремено или трајно не извршавају своја родитељска права и дужности.

Заштиту те деце преузима држава пружајући различите облике помоћи. На локалном нивоу се осмишљавају и други облици помоћи и подршке деци без родитељског старања и на тај начин се настоји да она што мање осете велики недостатак одрастајући без родитеља.

ТРЕНУТНО СТАЊЕ:

Према подацима ЦСР број деце под старатељством по годинама је следећи:

Табела бр.40

Деца под старатељством

Корисничка група	2014	2015	2016	2017	2018
Деца под старатељством	88	75	79	70	71

што показује да се са годинама број деце под старатељством смањује.

Што се тиче узраста деце под старатељством, по годинама изгледа овако:

Табела бр.41

Деца под старатељством на евиденцији ЦСР Пирот

Година / Узраст	0-2	3-5	6-14	15-17	Укупно
2014.	6	7	47	28	88
2015.	3	18	26	28	75
2016.	4	4	28	33	79
2017.	6	4	36	24	70
2018.	2	5	40	24	71

6.СТРАТЕШКИ ЦИЉ :

УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ДЕЦЕ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА

6.1.Специфични циљ:

Обезбедити деци одрастање у породичном окружењу.

Активности:

- Пружање услуга подршке примарним, сродничким и хранитељским породицама, као и породицама за специјализовано хранитељство (обучавање за рад са децом, опремање деце приликом измештања из природне породице).
- Спровођење психосоцијалних програма за конструктивно решавање проблема деце без родитељског старања-припрема деце за самосталан живот.
- Укључивање деце без родитељског старања у све облике друштвеног живота.

Носиоци активности:

- Центар за социјални рад

- Локална самоуправа

Индикатори:

- Број деце смештене у примарне, сродничке и хранитељске породице.
- Број деце смештене у породице за специјализовано хранитељство.
- Број спроведених психосоцијалних програма.
- Број деце укључене у различите облике друштвеног живота.

Извор финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

- Од 2019 год. па надаље.

6.2. Специфични циљ:

Пружање материјалне подршке деци без родитељског старања под старатељством.

Активности:

- Помоћ деци под старатељством у набавци одеће, обуће, школског прибора и других неопходних личних ствари које стараоци нису у могућности да им обезбеде.
- Пружање новчане помоћи деци без родитељског старања под старатељством (традиционално) пред Ускршње празнике.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа
- ЦСР
- ОЦД
- Донатори

Индикатори:

- Број деце под старатељством која су добила одећу, обућу школски прибор и сл.
- Број деце под старатељством која су добила новчану помоћ.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- ЦСР
- ОЦД
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019. па надаље.

6.3. Специфични циљ:

Награђивање деце без родитељског старања која су постигла одличан успех у школи или успех на такмичењима.

Активности:

- Додела компјутера или друге опреме деци без родитељског старања.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа
- ЦСР
- Васпитно-образовне установе.
- ОЦД
- Донатори

Индикатори:

- Број деце без родитељског старања која су постигла одличан успех.
- Број деце без родитељског старања која су освојила награде на такмичењима
- Број деце која су добила компјутер.
- Број деце која су добила другу техничку опрему.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- ЦСР
- Васпитно-образовне установе
- ОЦД
- Донатори

6. ЗАШТИТА ДЕЦЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Деци са сметњама у развоју и инвалидитетом у Пироту, као и њиховим породицама потребно је обезбедити свеобухватну и флексибилну подршку како би учествовала у друштву равноправно са другом децом. И ако је задњих година дошло до реализације многих активности на локалном нивоу, деца са сметњама у развоју и инвалидитетом и даље се суочавају са тешкоћама у погледу доступности и квалитета социјалних, здравствених и образовних услуга, а породице деце са сметњама у развоју и инвалидитетом суочавају се са проблемима сиромаштва и недовољне финансијске подршке за додатне трошкове инвалидитета.

Потребно је посветити се посебно проблему дискриминације те деце и заштити од насиља и злостављања „партиципацију и информисаност као и спречавању осипања из образовног система.

Важно је допринети побољшању социјалне инклузије деце са сметњама у развоју и њихових породица кроз развој социјалних услуга у заједници као што је покретање и унапређивање услуге лични пратилац детета у локалној заједници.

Табела бр.42

ШОСО "МЛАДОСТ"

Школска година	Број ромске деце по полу		Укупан број ученика у школи	Број истурених одељења	Број ученика који је напустио школовање ради удаје или одласка у азил	Насиље у школи-регистрована насиља	Број деце са регресивним превозом
	Дечаци	Девојчице					
2018/2019.	32	21	112	нема	10%	1 случај регистрованог насиља	48
УКУПНО	53		112	нема	10%	1	48

У школи "Младост" су сва деца са сметњама у развоју. Поред подршке у учењу, деца

добијају подршку реедукације, психомоторике, логопедских вежби, тренинг животних вештина, социјалних вештина. Школа поседује сензорну собу, Монтесори учионицу, медицинску собу, располаже дидактичким материјалом и асистивном технологијом.

Школи недостаје физкултурна сала. Било би пожељно опремити школу намештајем, уредити школско двориште (сензорно игралиште, башта) и терене за кошарку. Такође, отварање дневног боравка пуно би значило ученицима јер би деца појачала компоненту социјалне укључености и развила квалитетније односе са вршњацима у дужем временском контакту са њима. Пожељна је и обезбеђивање возила за децу која путују, набавка иновативних дидактичких материјала и асистивне технологије.

Деца која похађају васпитно образовни програм по Индивидуално образовном плану (скраћено ИОП) у предшколској установи, свим основним и средњим школама на територији града Пирота.

Предшколска установа „Чика Јова Змај“

Деца са сметњама у развоју предшколског узраста која похађају предшколски програм по индивидуализованом приступу су: 17 детета на основу мишљења ИРК и 4 детета на основу мишљења Тима ПУ, од тога **6 детета похађа ППП**

Табела бр. 43

Деца која похађају васпитно- образовни програм по ИОП-у у основним школама на територији града Пирота

Назив школе	Број деце ИОП1	Број деце ИОП2	УКУПНО
ОШ „Вук Караџић“	45	12	57
ОШ „8. септембар“	33	15	48
ОШ „Свети Сава“	13	5	18
ОШ „Душан Радовић“	30	11	41
ШОСО „Младост“ Основна школа	0	68	68
УКУПНО	121	111	232

Табела бр. 44

Деца која похађају васпитно- образовни програм по ИОП-у у средњим школама на територији града Пирота

Назив школе	Број деце ИОП1	Број деце ИОП2	УКУПНО
Економска школа Пирот	0	3	3
Гимназија Пирот	2	0	2
Средња стручна школа	0	1	1
Техничка школа	1	0	1
Млекарска школа	7	3	10
ШОСО „Младост“ Средња школа	0	15	15
УКУПНО	10	22	32

Економска школа

По ИОП2 – 3 ученика

Гимназија

По ИОП1 - 2 ученика

Средња стручна школа

По ИОП2 - 1 ученик

Техничка школа

По ИОП1 - 1 ученик

Млекарска школа

По ИОП1 - 7 ученика, а по ИОП2 – 3 ученика

ШОСО „Младост“

основна школа по ИОП2 – 68 ученика

средња школа по ИОП2 – 15 ученика

Укупан број деце која раде по ИОП2 (на основу Мишљења ИРК) у свим основним школама је 111, од тог броја у редовним школама 43, а у школи Младост 68.

Укупан број деце која раде по ИОП2 (на основу Мишљења ИРК) у свим средњим школама је 22, од тога у редовним школама 7 ученика а у школи Младост 15.

Укупан број деце која раде по ИОП2 у предшколској установи - ППП, свим основним и средњим школама на територији Пирота је 139, од тога 83 похађа школу Младост, а 56 све остале школе и ПУ- ППП

ИРК – интерресорна комисија за процену потреба за пружање додатне образовне, здравствене или социјалне подршке детету и ученику.

ИОП1– прилагођени програмнаставе и учења у коме се планира циљ пружања подршке,прилагођавање и обогаћивање простора и услова у којима се учи,прилагођавање метода рада,уџбеника и наставних средстава током образовно—васпитног процеса,односно активности у васпитној групи,њихов распоред као и лица која пружају подршку.

ИОП2– измењени програм наставе и учења у којем се,осим наведених садржаја,планира прилагођавање исхода образовања и васпитања и прилагођавање садржаја за један,више или за све предмете.

7. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА И ПРАВА ДЕЦЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И СТВАРАЊЕ МОГУЋНОСТИ ЈЕДНАКИХ ШАНСИ ЗА РАВНОПРАВНО УЧЕШЋЕ У ДРУШТВЕНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ.

7.1. Специфични циљ:

Унапређење капацитета професионалаца за рад са децом са сметњама у развоју.

Активности:

- Едукација васпитача- и просветних радника (праћење нових програма, метода и садржаја) за рад са децом са сметњама у развоју.

Носиоци активности:

- Васпитне –образовне установе.
- Локална самоуправа

Индикатори:

- Број едукованих васпитача
- Број едукованих просветних радника

Извор финансирања:

- Локална самоуправа

Временска одредница:

Од 2019.год.па надаље

7.2. Специфични циљ:

Унапређење свести јавности о значају социјалне инклузије и потребама деце са сметњама у развоју.

Активности:

- Континуирано обавештавање јавности о положају и потребама деце са сметњама у развоју.
- Едукација родитеља деце са сметњама у развоју ради слободнијег приступа решавању проблема своје деце.
- Потпуна подршка ОЦД у приказивању потреба деце са сметњама у развоју.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа
- Васпитно-образовне установе
- ЦСР
- ОЦД
- Медији

Индикатори:

- Број информативних обавештења јавности.
- Број едукованих родитеља
- Број подржаних ОЦД

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год,па надаље.

7.3. Специфични циљ:

Развој и унапређивање услуге лични пратилац детета у локалној заједници.

Активности:

- Направити базу података о деци којима је потребан лични пратилац.
- Обезбедити стручњаке-личне пратиоце детета.
- Едукација родитеља деце којима је неопходан лични пратилац
- Едукација деце којима се додељује лични пратилац.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа
- ЦСР
- Дом здравља
- ОЦД

Индикатори:

- Број деце којима је потребан лични пратилац
- Број стручњака-личних пратилаца детета
- Број едукованих родитеља
- Број едуковане деце.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019 год. па надаље

7. УНАПРЕЂЕЊЕ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНОГ И КУЛТУРНОГ ЖИВОТА ДЕЦЕ

У Пироту постоје солидни услови за спортско-рекреативни живот деце. Спортски терени и објекти прилично су посећени од стране деце свих узраста. Спортски садржаји су разноврсни.

Многобројни спортски клубови и удружења организовано раде са децом ,како самостално тако и удружено са предшколском установом, основним и средњим школама.

Народна библиотека, Дом војске, Дом културе, Галерија „Чедомир Крстић“, Народно позориште, Музеј „Понишавље“ и Историјски архив су носиоци културних делатности у Пироту, са дугом традицијом и богатим успесима. Мали град са великом културном баштином има потребу да се она у свим областима стваралаштва сачува, обнови, надогради и користи.

8. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

ОМОГУЋИТИ СВОЈ ДЕЦИ ЈЕДНАКЕ МОГУЋНОСТИ ЗА БАВЉЕЊЕ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИМ АКТИВНОСТИМА.

8.1 Специфични циљ:

Одржати добар ниво информисаности деце о могућностима за бављење спортско-рекреативним активностима

Активности:

- Перманентно обавештавање деце о могућностима за бављење спортско-рекреативним активностима

Носиоци активности:

- Спортска удружења
- Васпитно-образовне институције
- Спортски клубови.

Индикатори:

- Број промотивних активности по школама
- Број деце по спортским удружењима и клубовима

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница

Од 2019. године па надаље.

8.2 Специфични циљ:

Стварање једнаких могућности деци за бављење спортско-рекреативним активностима

Активности:

- Отварање спортских терена у сеоским срединама и адаптација старих.
- Организовање што више масовних спортских манифестација за децу.
- Омогућавање бављења спортским активностима социјално угрожене деце.
- Подстицање рада спортских секција у школама.

Носиоци активности:

- Локална самоуправа
- Спортска удружења
- Васпитно-образовне установе
- ЦСР

Индикатори:

- Број отворених спортских терена у сеоским срединама.

- Број организованих спортских манифестација.
- Број деце корисника НСП која се баве спортским активностима.
- Број активних спортских секција по школама.

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Спортка удружења и клубови
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019.год па надаље.

9. СТРАТЕШКИ ЦИЉ:

ОМОГУЋИТИ СВОЈ ДЕЦИ ЈЕДНАК ПРИСТУП КУЛТУРНИМ ДОГАЂАЈИМА.

9.1 Специфични циљ.

Обезбедити деци из сеоских средина бољи приступ културним догађајима

Активности:

- Организовање посета позоришту за децу са села
- Организовање пројекција дечијих филмова у селима
- Организовање одласка деце у веће културне центре (позоришта, музеји, галерије, библиотеке и значајне културне манифестације);
- Подизање нивоа обавештености деце о културним дешавањима.

Носиоциактивности:

- Васпитно-бразовне установе
- ОЦД

Индикатори:

- Број деце са села која су посетила позориште током године
- Број организованих пројекција дечијих филмова у селима.
- Број организованих одлазака деце у веће културне центре
- Број деце учесника на манифестацијама

9.2 Специфични циљ

Стварање навике посећивања позоришта код деце.

Активности:

- Организовани одласци на позоришне представе.
- Иницирање формирања луткарских секција по вртићима
- Организовање сусрета са глумцима и стручњацима из позоришта.

Носиоциактивности:

- Васпитно-образовне институције
- Локална самоуправа

Индикатори:

- Број организованих одлазака на представе
- Број деце која су посетила позориште
- Формирана луткарска секција у ПУ
- Број организованих сусрета

9.2 Специфични циљ

Стварање навике и културе посећивања библиотеке

Активности:

- Указивање на улогу библиотека у стварању позитивног односа деце према културним садржајима;
- Поспешивање квалитетне сарадње између школа и библиотеке.
- Одржавање такмичења „Читалачка значка„ и додела признања.

Носиоци активности:

- Библиотека
- Васпитно-образовне установе
- Медији
- ОЦД

Индикатори:

- Број спроведених акција о значају библиотеке
- Број деце чланова библиотека.
- Број деце која се такмиче у читању књига

Извори финансирања:

- Локална самоуправа
- Донатори

Временска одредница:

Од 2019. год па надаље.

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА:

- ЛПА** - Локални план акције
- НПА** - Национални план акције
- УН** - Уједињене нације
- ЦСР** - Центар за социјални рад
- ЈНП** - једнократна новчана помоћ
- НСП** - новчана социјална помоћ
- НСЗ** - Национална служба запошљавања
- ОЦД** - организације цивилног друштва
- ЦК** - Црвени крст
- ППП** - припремни предшколски програм
- ИРК** - интерресорна комисија
- ИОП** - индивидуални образовни план
- ВТО** - вантелесна оплодња
- ШОСО** - школа основног и средњег образовања

ИЗВОРИ ПОДАТАКА:

- Републички завод за статистику
- Градска управа Пирот (Одсек за ванпривредне делатности)
- Дом здравља Пирот
- Болница Пирот
- Предшколска установа „Чика Јова-Змај,,Пирот
- Основна школа „Вук Караџић,, Пирот
- Основна школа „ 8. септембар,, Пирот
- Основна школа „ Душан Радовић,, Пирот
- Основна школа „Свети Сава ,, Пирот
- ШОСО „Младост ,, Пирот
- Економска школа Пирот.
- Техничка школа Пирот
- Гимназија Пирот
- Средња стручна школа Пирот
- Млекарска школа Пирот
- Центар за социјални рад Пирот
- Црвени крст Пирот
- Национална служба за запошљавање –филијала Пирот